

NAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO ČETRTLETNO DIN 15, CELOLETNO DIN 60/ZA INOZEMSTVO JE DODATI POŠTINNO/ OGLASI PO CENIKU/ POSAMEZNA ŠTEVILKA PO DIN 150, POŠT. ČEK. RAČ. 13.188

ORJUNA

VREDNIŠTVO IN VPRAVA V VČITELJSKI TISKARNI/ ROKOPIŠI SE NE VRAČAJO/ ANONIMNI DOPISI SE NE PRIOBČV-TEJO/ POŠTINA PLACANA V GOTOVINI TELEFON ŠTEV. 906.

VELIKI PLES ORJUNA MARIBOR
se vrši dne 10. jan. 1925 v vseh prostorih „Narodnega doma“.

V tretje leto.

Z današnjo številko zaključuje »Orjuna« svoj drugi letnik. V dobi, ko je izdajanje novin spriču neugodnih finančnih razmer nad vse težavna stvar in ko so poginili dnevniki z bogatimi fondi, se je »Orjuna« kot nacionalistični organ slovenskega dela Orjune čvrsto usidrala na že priborjenih položajih in se tako ukoreninila med narodom, da mirno gledamo v bodočnost.

Z navdušenjem in slepo vero, ki jo je zmožna samo idealna duša mladega človeka, smo izdali pred dvema letoma prvo številko »Orjune«. Zmajevali so tedaj nad nami glave osiveli »narodni borci« in rodoljubi, ki so videli v tem koraku samo trenuten vspon našega hotenja. Sovražniki pa so bili prepričani, da bo list naš glavni tih sovražnik, ki nas bo finančno izčrpal in materialno uničil. Varali pa so se vsi i kritiki i sovražniki.

»Orjuna« se je širila in krepko utirala pot med narod, ki je želel odkrite in moške besede. Idealisti in vsi zapostavljeni so pričeli segati po njej in propagirati njene ideje naprej. Bili so to vsi oni tih borci, ki so do tedaj zaman hrepeneli po resnici, ki pa je v tedanjih časopisih polnih umazanih političnih borb nikdar niso našli. Pričeli so čitati naš list tudi vsi oni, ki ljubijo Jugoslavijo in ki mrze koruptno in po ozdravljenju kričeče razmere našega javnega življenja. Vzljubili so naš organ, ker je dosledno in po načrtu, neodvisno od katerekoli strani bičal in žigosal obupne razmere v naši državi.

Z njim pa smo si tudi ustvarili naše najzagribenejši nasprotniki, ki so doslej zaman poskušali z vsemi sredstvi samo za hip udušiti glas »Orjune«. V borbi smo bili odločni, brezobzirni in bojevit, kar pa nam je največ omogočilo to, da smo vzdržali vsem navalom od znotraj in od zunaj. Ofenzivni in borbeni smeri našega pisanja se imamo tudi zahvaliti za ogromen razvoj našega pokreta v Sloveniji. Saj pa je bil tudi list naš glavni organ, ki je v najtežjih dneh klerikalnih persekucij in vladnih zatiranj, visoko dvigal neomadeževani prapor Jugoslovenstva. Ohranil nam je v tistiš temnih dneh vrste nacionalistov ves čas v najzadovoljivejšem stanju in vzdržal borbeni duh v najvišji meri. List pa je bil tudi oni glavni most, ki nas je vezal z narodom in maso. Kajti mnogo jih je še, katerih ni oficijelno v naših vrstah, ki pa pazno in s simpatijami sledijo razvoju našega pokreta. Baš med temi pa imamo največ čitateljev.

Čitajo pa naš list tudi vsi oni, ki se nas boje in ki nas v svojem strahu in trepetu pred kaznjivo sovražijo. Priznavajo pa nam javno našo moč in silno borbenost ter neovrženost naših argumentov, s katerimi smo že razblinili v nič tisoče najzvršnejših sovražnih naklepov. Borba pa nas je stala tudi težkih žrtv. Idealisti, ki so pisali in propovedovali idealizem in borbenost v listu, so to svoje pisanje po-

trdili tudi s svojo krvjo. V prvi vrsti pa med njimi pokojni brat Francé Šlajpah. On je bil duša listu, ki je s svojim neumornim delom tako globoko zaoral v trdo ledino nacionalističnega tiska v Sloveniji, in dvignil »Orjuno« na tako veliko višino. Spomin njegovega dela pa najbolj živi baš v letošnjem letniku »Orjune«.

Pogrešamo pa v naših predalih tudi dela nekaterih, ki so bili nekoč naši somišljeniki in ki so celo vneto sodelovali v listu. Odpadli so od nas, ker jim naš radikalni in energični nastop ni zadovoljil njih »mirnih kavarniških dušic«. Kakor s težkim srcem in boleščjo pogrešamo vsakega sodelavca, tako z mirnim srcem in brez škode utrpimo vsako odpadništvo. Kajti na škodo končnih ciljev nismo in tudi ne bomo priznali nikomur koncepcije!

Radi priznamo, da se nam je tudi včasih pripetilo, kakor se to dogaja vsem listom, da smo radi netočnih informacij udarili po nedolžnem. Nikdar pa se ni to zgodilo hote in vedno smo potem tudi to storjeno krivico možato popravili.

Zato so naši računi ob zaključku drugega leta odkriti in čisti. V delu in mladostnem članu smo napravili tudi pogreške. Toda bile so to malenkostne pogreške v primeri s pozitivnimi uspehi, ki smo jih dosegli v borbi za zmago Jugoslovenstva, Poštenja in Resnice.

Samozavestno in odločno vstopamo v tretje leto svojega delovanja. Hodili bomo kakor dosedaj dosledno in brezkompromisno pot ravne linije, kakor nam določa naš program in narekuje naše jugoslovensko prepričanje. Z neizprošno doslednostjo in srditostjo bomo tudi v bodoče razganjali separatistične fronte in ustvarjali resnično fronto Jugoslovenstva v smislu novosadske resolucije.

V socialnih vprašanjih bomo zavzemali isto stališče, kakor doslej. Stali bomo i v bodočnosti neomajno na braniku pravic ekonomsko slabjših. Kakor doslej bomo tudi v prihodnjem letu energično nadaljevali oster boj proti vsem tujim podjetjem in zavodom, ki rede še danes tujerodni življenji, dočim vlada med našimi obupna brezposelnost. V spoznanju nevarnosti in opasnosti, ki pretita domačemu gospodarskemu razvoju naše industrije in trgovine od strani tujega kapitala, bomo tudi v bodoče z vsemi sredstvi podpirali njun razvoj in razvoj.

V zvezi z vsem pa bomo nadaljevali tudi v bodoče moralni in fizični prepoved jugoslovenskega naroda. Vzgjajali bomo naše člane v ljubezni do domovine in resnične svobode. Netili bomo pa tudi v njih sovražstvo napram izdajalcem in odpadnikom. Kajli bomo njih značaje in krepili disciplino, da bodo v danem trenutku potrebe pripravljeni za končno dovršenje naših velikih ciljev, ko bomo preko Beograda marširali na Sočo in tužno Gosposvetsko polje.

Oborožena moč Orjune.

Četniške sekcije! To je eden najostrejših argumentov, ki jih uporabljajo sovražniki Orjune proti njej in radi njih beže od Orjune tudi mnogi polovičarski Jugosloveni.

Medtem pa so baš naše četniške sekcije samo bistveni del našega nacionalno - vzgojnega programa. Tako, da je to suvereno govorenje o namenu in sredstvih istih samo rezultat težke bolezni splošnega našega javnega življenja, ki silno rado z viška govori in končoveljavno sklepa o stvareh, katere pozna malo ali celo nič. In vendar bi zadostoval samo dober pogled v naš program, da bi razbil vse nalašč ali nehoté nagomiljene klevete, ki danes padajo po našem ponosu: naših četnikov. V sledečem članku bomo enkrat iznesli podrobno v kolikor nam pač dopuščá ozki okvir članka, vse prednosti, ki jih prinašajo četniške sekcije svojim članom. Orjuni in potom družbe tudi Državi. Prvi in glavni pogoj za zdravo delovanje družbenega organizma leži nedvomno v zavestnem izpolnjevanju temeljnih zahtev tega organizma, ki jih morajo brezhibno vršiti njegovi člani. Z drugimi besedami v disciplinirani pokorščini družstvenim zakonom.

Disciplina je dvovrstna. Prva operira samo z grobo silo in strahom radi posledic, ki bi nastale spriču prestopkov teh disciplinarnih prepovedi. Z njo je mogoče disciplinirati povsem primitivna bitja, ki povsem verujejo v nadzemski izvor avtoritete, katere zahteva od njih disciplino. Vesta te discipline je bila temelj moči starih teokratskih monarhij, ko so še mase neomajno verovalé v božje poslance na zemlji. Druga vrsta discipline pa zahteva popolnega inteligenta in je posledica končne izgrajene zavesti v vrednosti gotove ideje in dolžnosti, ki se ji poedinec pokorava, kot skupni potrebi. Njeno uporabo pa tudi ne osiguravajo sile nego spoznanje.

Povprečen jugoslovenski človek se nahaja v sredi med obema. Vojna mu je omajala vero in zaupanje v stare avtoritete. Nova svobodna država pa mu tudi ni znala ali mogla odpreti novih vidikov. Država je stvorjena, treba pa je sedaj tudi ustvariti dobre državljane. Kajti za obstoj države garantira samo razumno uverjenje njenih državljanov o potrebi države in zavestne discipline napram njej.

To zavestno disciplino pa razvijajo v jugoslovenskih državljanih baš akcijske čete Orjune. Saj so one institucija, ki ne daje svojim članom nikakih upov na kake ugodnosti, temveč zahtevajo samo žrtvovanje. Ko se poedincu, ki je že dalje časa v toku pokreta jugoslovenskega nacionalizma, poraja spoznanje, da je Orjuna edini spas Jugoslavije, tedaj ga prevzame plemenita želja dati čim več za uresničenje ciljev Orjune. In tako stopi v njene akcijske čete. S tem pristopom pa se prične pojavljati v njem tudi drugi, boljši človek. Zavest o večjih in težjih dolžnostih, ki jih sprejme v interesu celine dvigne v njem ponos in energijo. Prične ceniti samega sebe in pazljuje meritii svoje prestopke. Brezštevilni so tudi primeri iz naših izkušenj, kjer je stroga disciplina akcijskih čet odtegnila mladeniče od eventualnih pijančevanj in razuzdanosti.

Naša disciplina počiva poleg vse strogosti na tovariški podlagi, ki izednačuje vse razredne in socialne razlike med Jugosloveni. Naša akcijska četa proži možnost vsakemu najmanjšemu in najneznatnejšemu članu organizacije, da doprinese svoj del pri urejevanju in grajenju domovine. Dočim so v drugih političnih organizacijah razen voditeljev celokupne mase samo prost glasovalni instrument, na katerega

se obrača le v redkih prilikah; ima pa vsak naš član akcione jasno predstavo o svoji vrednosti in dolžnostih ter odnošajih napram celoti. Redni sestanki in vežbe vzgajajo naše člane nacionalno, politično in fizično tako, da predstavljajo že danes Orjuna skupino samostojnih in izgrajenih ljudi, izmed katerih mora postati vsak posameznik agitator naše ideje. Vsak poedinec teh agitatorjev bo moral v odločilnem trenutku veljati za stotino slepih, nezavestnih pristašev neke ideje. Potreba ni niti povdarjati mislim, da so taki člani družbi neobhodno potrebni točasni državi, ker so mnogo bolj odporni proti povojnim razoralnim idejam. Naj navedemo samo en san primer. Prišlo je že v navado, da se tolažimo stalno v slučajih opasnih pojavov defetizma in anarhije v naši notranji politiki z običajnim lakoničnim vzklikom: »Saj imamo še našo slavno vojsko!« Pozabljajo pa med tem, da je vojska ogledalo naroda in da sedanja vojska ni ona divna, enodušna, nacionalno edinstvena predvojna srbska vojska, a še manj pa jugoslovenska. Danes rekrutiramo v vojsko poleg poštenih in resničnih nacionalnih elementov tudi mnogo

anacionalnih tipov, ki smatrajo vojni rok za nasilje in robovanje. Muogji med njimi celo vstopajo v vojsko z očitnim namenom, da jo razdirajo in razdvajajo po prejetih navodilih. Poučeni in pripravljeni ter upeljani v vzvišene naloge naše narodne vojske so baš naši člani najbolj zdravi element v njej, ker so prosti vsakega razdvajalnega vpliva in naravnost primer vojaške zvestobe in pravega jugoslovenskega vojnika tudi ostalim vojaškim drugom. Zato pa tudi še ni do danes slučaj v vojski, da bi se Orjunaš pregrešil proti vojaški disciplini. Vojska in orožništvo nista dovolj jaka in zanesljiva obramba za slučaj revolucionarnih nastopov, kadar se nahajajo v obeh tudi nezanesljivi elementi. Najlepši primer temu je baš Rusija!

Val revolucije najlažje razbija s svojo čisto silo tudi formalno zvezane edince, dočim pa prožijo svestno organizirane čete Orjune v vsakem vrvežu najboljšo obrambo proti vsem prevratnim namenom in poizkusom. In ljuto se motijo oni, ki mislijo, da mnogi v tej zemlji ne mislijo na prevrate!

D. Jevdevič.

Kdo bo rešil domovino?

Danes se stranke ne zavedajo, kaj so dobrega storile našemu pokretu. Največ zaslug imajo takozvane federalistične stranke, ki pa so postale federalistične s pomočjo jako »spretné« politike centralistov. Da vidimo kak pomen so imele federalistične stranke, si moramo predočiti približni razvoj, katerega bi naša država imela, ako bi ne bilo federalistov.

Brez njih bi po ujedinenju skupščina začela normalno delovati, kakor v vseh urejenih državah. Zakoni bi se sprejeli, budgeti odobrili, vlade bi demisionirale, druge prevzele vodstvo in tako dalje. O spremembi ustave, o federalizaciji in o avtonomiji bi se ne razpravljalo, glavno bi bilo, je li na vlad kmečka stranka ali delavska, ali konservativna, ali liberalna itd. V glavnem bi pa bile samo stare

stranke, ki bi vodile brez posebnih reform našo državo. Mora se že tu pribiti, da so bile te stranke, ki so aktivno že delale v avstrijskem, ogrskem in tudi srbskem parlamentu, prikrojene za takratne razmere, nikdar ne za sedanje. Po ujedinenju so spremenile deloma program, voditelji so pa ostali isti in ni bilo opaziti nobene prave evolucije v strankah. Naša država bi bila bolj konsolidirana, ampak manjkala bi sveži novi duh.

Tudi pod takimi pogoji bi se ustanovila kaka nacionalistična organizacija, razvoj te organizacije bi bil pa drugačen. V glavnem bi taka organizacija skrbela za kulturni razvoj našega naroda ter istočasno zbirala borce za osvoboditev zasuzjenih bratov. Če bi se končno ta organizacija udejstvovala tudi na političnem polju, bi hotela samo

SAN O SREČI

Razkošno elegantni roman ljubezni ruske kneginje Sonje Orlov.

V glavnih vlogah krone filmskih lepotic: **grotica Agnes Esterhazi, Uschi Elleet** in ljubimec vseh lepotic **HARRY LIEDTKE.**

V OSTALIH VLOGAH: Ferd v. Alten, Camilla v. Hollay, Harry Hardt in Fritz Kampers.

Razkošne, elegantne in pikantne scene iz velemestnega varieteta. **Nepozabljivi alpski prizori. Prekrasne športne prireditve v snegu in ledu.** Vsebina filma je prepletena z napeto zanimivo kriminalno zadevo. Konec filma je zmaga božanske ljubezni. — Ta prekrasni film, kakoršne se le redko vidi, Vam predvaja samo posebi umevno:

ELITNI KINO MATICA

vodeči kino v Ljubljani.

Predstave ob: pol 4., 5., pol 7. in pol 9. uri. Na praznik 1. jan. 1925 ob: 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri.

Neskrajšani umetniški orkester svira pri vseh predstavah.

Premijera tega filma se istočasno predvaja na Dunaju, Budapešti, Grazu in Berlinu, kakor to dokazujejo inozemski časopisi.

Samo 3 dni. * Samo 3 dni.

1. 2. 3.
I.

1. 2. 3.
I.

prinesiti sveži duh v skupščino.

Naša domovina je pa danes bruhajoči ognjenik. Bruhati mora še naprej, dokler se ne bo državno telo razčistilo in se iz tega kaosa rodila »Jugoslavija«.

Naš pokret pa je nastal že pri tako razdrapanih razmerah in razmere so sile Orjuna, da se interesira tudi za čisto politično vprašanje in da se v politični borbi postavi na popolnoma neodvisno in samostojno stališče. Naloga organizacije je, da združi vse Jugoslovane v enotno fronto. To združitev ne more vršiti nobena obstoječa stranka. Danes Orjuna še zbira svoje bojovnike, ampak ni več daleč dan, ko se bo tudi aktivno udeleževala.

Kakor že gori navedeno, imamo federaliste. Centralisti so označili te politične stranke kot protidržavne, ker je njihov program v nasprotju z ustavo. Od tedaj se bije pri nas gigantična borba med tema dvema strujama. Skupščina je bila vojno polje, pozitivnega dela pa ni bilo. Obe dve struji sta bili na vladi, ne ena, ne druga ni pokazala pozitivnih uspehov, ne ena, ne druga ni bila delazmožna, nobena ni rešila državno vprašanje.

Velika ljudska masa je naveličana teh neskončnih preprirov brez pozitivnih uspehov. Ljudstvo je zgubilo zaupanje v vse stranke in jih snatra vse za enako slabe.

Te neznozne razmere so povzročile, da se je Orjuna — močna, energična in delazmožna — širila in našla simpatije med narodom.

Orjuna bo edina rešitev iz tega kaosa. Rabimo novih ljudi z novimi energijami, ki bodo z mladostnim poletom dali novega življenja naši domovini.

Danes doživljamo zadnji akt drame. Ogorčena borba med slabimi, zastarelimi strankami. Iz te borbe bodo izšle obe struji prilično enako močne in zopet bo parlament pozorišče preprirov — brez vsakega stvarnega dela.

Ljudstvo bo še bolj videlo, da v starih strankah ni spasa in prihitelo bo iskat pomoči k Orjuni.

Takrat bomo videli novo sonce vzhajati, in vstala bo zarja v znamenju mladosti in odrešenja. Takrat bo prvi sporazum — brez Markovih protokolov in drugih slidenh — sporazum na bazi »Orjunaškega programa« — ki bo vezal nas vse, Srbe, Hrvate in Slovence v Jugoslovane z enakimi pravicami in dolžnostmi.

Ampak že sedaj se moramo pripravljati za to dobo, z največjo energijo moramo delati v vseh smereh. Moramo dokazati, da smo res delazmožni, moramo v okvirju organizacije dokazati to, kar obljubljamo storiti za cel narod.

Zavedati se moramo vsi Orjunaši, da žrtve, ki jih doprinesemo danes za organizacijo, so žrtve domovini. Orjuna ne dela za Orjuna, temveč za Nacijo. To je ona velika razlika med Orjuno in strankami.

Počasi zidamo, počasi se širimo, ampak solidno. Našo stavbo ne bodo podrli nihče.

Naprej do zmage!

jejo in katere nas razdvajajo. Gospodarske interese ima tako seljak kakor delavec, pa bit že Srbin, Hrvat ali Slovenec povsod popolnoma iste. Nismo pa tudi niti politično drug od drugih tako daleč oddaljeni; vsi hočemo, da smo en narod, da smo v eni državi, vsi smo za ravnopravnost vseh plemen. Ostane nam samo še edini moment, ki nas deli, in ki je kulturni ali bolje versko-kulturni. Pri urejevanju ustave moramo torej vse stvari radi katerih bi bil mogoč medsebojni prepri in borba, kar najbolj potisniti v ozadje in jih lokalizirati ter izolirati. Zategadelj mislim, da bi bila potreba stvoriti jak centralni parlament iz dveh koordiniranih domov. Eden od teh bi bil nacionalno politični dom, drugi pa socialno politični dom. Zatem razlaga pomen in ustroj tega iakega parlamenta. Preko tega pa preide k neslogi med Srbi in Hrvati. O tej naši nesreči pravi:

Glavna točka sporov med Hrvati in Srbi je različnost kulturnih tendenc. Treba je radi tega lokalizirati borbo in jo izločiti iz parlamenta. V njem bi se namreč moglo dogoditi, da vstanejo ob priliki Hrvatje in Srbi drug proti drugemu, kakor dve neprijateljski fronti. To pa bi bila propast države, ker bi prej ali slej izrabili tak položaj naši notranji in zunanji nasprotniki. Prišlo bi do nemirov, iredente in raznih neprijetnosti. Zato je treba to kulturno in versko stran narodnega življenja decentralizirati po občinah, ki bodo morale sprejeti poleg svojih upravnih in drugih nalog tudi brigo za razvoj šolstva.

Glede šolstva pa je postavil sledeče smernice, od katerih je sedanja SLS tako daleč v stran, kakor še nikdar dosedaj:

»Šolstvo je za nas najeminentnejšega pomena. Centralni parlament bo izdal zakon, na podlagi katerega bo moral obiskovati ljudsko šolo, dokler je ne bo dovršil. Treba bo tudi določiti zakonito organizacijo ljudske šole in minimum znanja, ki ga mora imeti vsak državljani iz posameznih strok. Posebno pa mora biti enoten in edinstven v celi državi pouk o narodnih in državljskih pravicah in dolžnostih. Poleg tega bi se moralo tudi zakonito določiti, kdo sme osnavljati šole. Dolžnost ustanovljati ljudske šole naj bi pač imela tudi v bodoče občina. Ako naj bo šola konfesionalna, interkonfesionalna ali akonfesionalna, odločajo stariši dece in to po belgijskem šolskem sistemu.

Občina sme ta šolski zakon svobodno prilagoditi svojim razmeram. Zato pa naj tudi po svoji mli volji osnuje konfesionalno ali nekonfesionalno šolo. O tem naj odloča njeno zastopstvo.

»Kar se pa tiče kulturnih nazorov, mora vladati načelo svobodne tekme za vse stranke in vse organizacije. Kdor je sposobnejši in delavnejši, ta naj zmaga.«

Z ozirom na stališče duhovščine napram novo nastajajoči državi se je izrazil sledeče:

So ljudje, ki ne jemljejo v obzir, da ne bo niti enega paragrafa, ki bi rešil pri nas cerkev in njene organizacije, če ne bodo živeli njeni svečeniki in ležiki tako, kakor je potreba. Znano Vam je, da sem rebus sic stantibus zagovornik ločitve cerkve od države. Napadali so me dovolj radi tega. Imajo tudi zato mnogo logičnih in teoloških argumentov. Ali logika razvoja in živ-

ljenja govori za mene. Poleg tega pa se ona tudi niti ne protivi katolicizmu. In kaj hoče med tem Rim? On hoče konkordat, kakor ga hočemo tudi mi. Katoliška cerkev mora imeti v bodoči državi kakor tudi pravoslavna enakopravni značaj. Nadalje ne smemo imeti tudi državne cerkve. Vsem verskim uredbam je treba v splošnem dati popolno avtonomijo. Država pa naj se čim manj vtika tudi v posle cerkve.

O hegemoniji srbstva nad ostalim delom jugoslovenskega naroda pa je sodil sledeče:

»Hegemonijo bodo imeli sposobnejši, ako bodo to Srbi, potem bodo imeli tudi naravno pravo do te hegemonije. Kdor pa misli, da bodo imeli radi svoje številne premoči odločilno besedo v centralnem parlamentu, tedaj ne jemljete nekih stvari v račun. Vzemimo, da je država stvorjena tako, kakor govorimo sedaj. Sedanje politične prilike bodo imele tudi na potek prihk v centralnem parlamentu odločilen pomen. Najprej se bodo zblizale sorodne stranke. SLS bo nastopala skupno s Pučko stranko. Nadejam pa se, da bomo našli tudi med Srbi razvoj analognih kulturnih in strankarskih tendenc. Tako, da bomo morda dobili v parlament tudi katerega srbskega klerikalca, Slovenski, srbski in hrvatski liberalci se bodo združili med seboj, kakor tudi socialisti. Poleg tega pa se bo morda razvila tudi kaka avtonomistična stranka, ki bo stremela za spremembo ustave v smeri federacije, kakor pri Hrvatih ljudje frankovsko-starčevičenske ideologije in pri Srbih radikali. Javljale pa se bodo v parlamentu tudi socialne tendence vse jače, kar bo tudi vplivalo na strukturo strank. Med tem pa bo vedno bolj napredovalo politično uniformiranje. Prenehale bodo tudi centrifugalne tendence tako, da bomo čez dva ali tri rodove v istini edinstven narod. Torej bomo občutili hegemonijo enega plemena, ako bo sploh obstojala, samo kratek čas. Srbske hegemonije se bojimo tem manje, ker so Srbi razcepljeni v naravnost nezdravo veliko število strank in stranc, tako, da se ne bodo združili skoro gotovo v nobenem slučaju v en skupen blok. A določiti, da morajo biti neki ministri Hrvati in Slovenci, nima smisla, ker če bodo imeli Srbi hegemonijo, bodo gotovo postavili za ministre tudi svoje kreature. Radi tega nam ne preostane drugega, kakor da pošljemo vsi v parlament svoje najboljše ljudi, da nam bodo vladali. Nesposobnega naroda ne more rešiti pred propadom nobeden paragraf in niti katerakoli ustava. Ker na ne prištevam Hrvate in Slovence med nesposobne narode, sem uverjen, da bodo znali priti tudi v državni upravi in reprezentanci na odločilna mesta.

Tako dr. Krekovih besed. Zaključkov in primeranj iz njih napram dosedanji neveseli politiki »samostojnega slovenstva« pod vodstvom SLS ne bomo izvajali. Primerja in sodi lahko vsak! Obsojamo pa početje klerikalcev, ki s samo njih vredno hinavščino izrabljajo ime pokojnega dr. Kroka, kakor izrabljajo in profanirajo ime njega, ki je obračunal s farizeji. Zato pa tudi kličemo: »Pustite pri svojem razrovalnem in satanskem delu vsaj mrličje pri miru in ne izrabljajte molka tistih, ki vas v vašem početju ne morejo preklesti.«

Kupujmo in podpirajmo izvrstno
Kolinsko cikorijo
domači izdelek.

KARO-čeviji
Maribor, Koroška 19.

Naloge.

Pogled na naših shodih, občnih zborih in sestankih neovržno dokazuje, da je danes že večina poštene jugoslovenske omladine v vrstah Orjune. Saj je baš omladina nosilec onega živega zanosa in mladostne energije, ki nas tako silno dvigata nad povprečni življenjski nivo dosedanjih političnih pokretov v nas Slovenceih.

Počutki našega gibanja v Sloveniji segajo komaj dve leti v preteklost. Vendar kolik je že danes uspeh dela vseh onih nešteti naših bratov, ki so se ubadali po borni njivici jugoslovenskega nacionalizma med nami? S svojim mladosti polnim nastopom so zanesli ti mladi sejanci vzvišeno misel Edinstva in Jugoslovenstva med narod, ter pričeli izvajati moralni prepoved. Mesto strupenega materializma in uničujočega mamonizma so pričeli propovedovati idealizma polno ljubezen do naroda in trpeče raje onkraj provizornih meja. Kdor gleda in prebira danes zgodovino prekratnih dni, mora že priznati, da je storila Orjuna že samo s tem, kar je doslej storila, popolno priznanje poznih zanamcev.

Danes je po zaslugi Orjune nacionalizem v Sloveniji že tako razglašena parola, da je menda že ni še tako oddaljene hribovske vasice, kjer bi še ne poznali Orjune. Saj je postal nacionalizem po dvehletnem napornem delu pri nas živa sila, s katero mora računati vsak, kdor računa pri svojem delu resno z realnimi dejstvi. V svoji neizčrpni globini je postal nacionalizem slovenskemu plemenu že potreba. S svojim silnim zanosom in divno neopisno vero je prekalil slovensko plemo robov tekem dveh let v plemo junakov in mož.

Težko in žrtev prebogato je bilo to leto, ki so ga dovršili nekaterniki med nami. Iz nič je bila zgrajena fronta nacionalistov in iz nič smo skupili bogate zaklade energij doslej mrtvega slovenskega dela jugoslovenskega naroda. Preželi smo narod z novim duhom vere in zanosu. Čuvati pa moramo tudi sedaj, da teh s krvjo in življenji najboljših stečenih tekovin ne izgubimo. Skrbeti moramo, da postanejo te danes že vzbujene, a še v naših redih akumulirane žive sile narodu tudi sile udeleževanja in dela. Postati morajo ona velika stalna, velika sila dela in pogona, ki nam bo ustvarila iz sedanje SHS veliko gospodarsko in politično močno Jugoslavijo.

V ta namen pa bo potreba še mnogo intenzivnega dela. Kajti danes razpolagamo v naših vrstah z vero in zanosom; ne pa še z dovolj veliko in popolno zavestjo dolžnosti, skupnosti in zmožnostjo skupnega dela. Dvigniti in okrepiti bo potreba med nami še tudi močno požrtvovalnost in žrtvovanje za trajnost celote. Priznati pa je treba, da sta bili že obe tudi doslej odlični lastnosti naših članov v velikih in težkih momentih. Poglobiti bomo morali tudi zmisel za realno

SILVESTROV VEČER

Mestne Orjune Ljubljana

se vrši

dne 31. dec. 1924. v areni Narodnega doma

Dr. I. Krek o Jugoslovenskem vprašanju.

Polni hinavščine in licemerstva so pobožni »Slovenčevci« in njih defodajalci okoli Škofije. Nakar so pred letom še prisegali in povzdigovali v nebo, kot edino zveličavno, danes zametavajo in pelhajo v blato. Pred leti še najnavdušenejši »Jugoslovani« in zagovorniki ujedinjenja ter Edinstva, zahtevajo danes federacijo. Branili pa se ne bi tudi kake avtonomije vseh Slovencev pod »zmagoslavno dinastijo Savojevcev«. V zadnjem volinem boju pa so odvrgli poslednje ostanke nekdanjega jugoslovenstva in zatrobili jurš na fronto jugoslovenskih nacionalistov. Od vsega nekdanjega jugoslovenstva jim je ostala edino še firma »Jugoslovenske tiskarne in knjigarne«, ki pa tudi zakriva samo kot kuliša nenasitno in vedno prazno mošnjo g. Prevzvišenega.

Pravimo, da so se otrsli klerikalci jugoslovenstva, ki so si ga nadeli kot rešilni pas v času, ko je pretil pogin njihovi zavoženi ladji. Otrsli se in zatajili pa niso zaenkrat še ideologije dr. Krika, ki je tedaj v svoji dalekovidnosti rešil SLS. Zato smo obrnili svoj pogled nekoliko nazaj in skušali izvedeti, kaj in kakega mnenja je o teh novih metamozofah pokojni dr. Janez Evangelist Krek.

Z ozirom na stališče »Slovenčevih« slovenstva-branilcev jasno in

odločno pravi: »Dve ideji ne bosta nikdar izumrli; da smo Slovenci in Hrvatje en narod in da spadamo v skupno državo. Ako se ta ideja ne bo mogla obistiniti v tej (avstro-ogrski) državi, se bo pa oživotvorila in uresničila preko nas in v nasprotju z vsem. Posledice pa, ki bodo radi tega nastopile, pa bodo nevarne za življenje (avstro-ogrsk) države, za Evropo in njen mir.«

V svoji dalekovidnosti in veliki koncepciji je gledal tudi daleko preko svojih kratkovidnih sodelavcev v bodočnost. Prišel pa je pešati že tudi z mislijo o osnovanju in ureditvi bodoče države. In to v času, ko je sedanjij njegov naslednik hodil še polen vere v neomajne stebre Habsburžanov, spovedovat cesarico Zito.

Na vprašanje, kaj da bi bilo bolje za novo nastajajočo državo, ali državna centralizacija ali decentralizacija (Pod slednjo je razumel dr. Krek plemenski separatizem, proti kojemu je bil vedno odločen nasprotnik) je odgovoril:

»Narodno življenje ima trojstrano tendenco v svojem razvoju, ki se razvija v politični, gospodarski in kulturni smeri. Z ozirom na te tendence bi uredil državo na temelju konkretnih prihk v narodu. Najprej je moramo konstatirati, katere od teh smeri nas Jugoslovane zblizu-

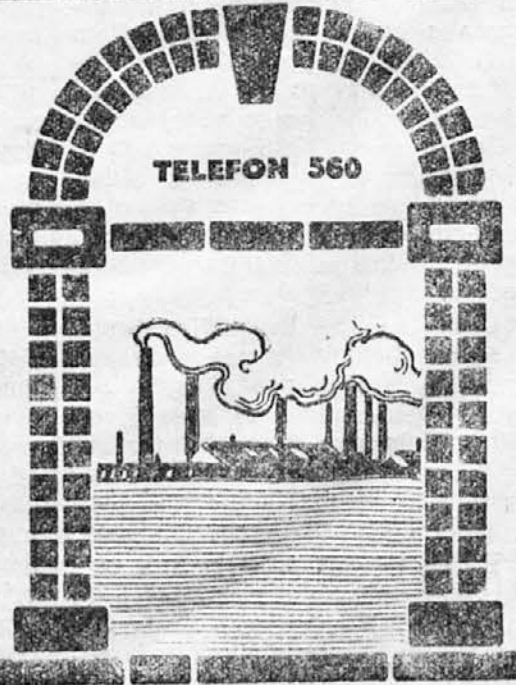
Orjunaši!

Podpisujte deleže „Ekonomske Orjune“!

ING. DUKIČ IN DRUG

GRADBENO PODJETJE

LJUBLJANA
BOHORIČEVA ULICA 24

in trezno gospodarsko delo, ki še danes ni tako močno ukoreninjeno, kakor bi bilo želeli. Dokazati bomo morali članstvu, da je potreba poleg idealizma in večkratnega romantizma tudi ekonomske borbe.

V smislu svojih resolucij in končnih ciljev pa moramo tudi na polit. polju izvojevati svojo ravno linijo. Dovolj časa smo bili element vzgona in poleta, ki je v svojem končnem efektu donesel glavni dobiček

drugim. Postati hočemo in tudi moramo organizatorni element, ki bo s svojimi silnimi energijami zgradil na neomajni bazi svoje ideologije, končno in resnično fronto Jugoslovenov. S podvojenim tempom moramo pa tudi zanašati našo veliko idejo med Nacijo in ustvarjati neutrudno in brezkompromisno integralne Jugoslovene in Jugoslovenski narod v pravem etičnem pomenu besede.

Bere Andjelinić.

Te dni je bil iz preiskovalnega zapora zagrebškega sodišča je izpuščen na svobodo brat Berislav Andelinović, oblastni čelnik zagrebške Orjune. Kakor znano, je bil napaden na cesti od Hanaovca M. Zovka, ki pa je pri tem napadu dobil zaslužno plačilo. Radičevići, katerih mnenje je, da se morajo pustiti nacionalisti mirno pobijati sredi ceste, so izposlovali aretacijo br. Andelinovića. Potek preiskave je kmalu jasno dokazal upravičenost silobrana, vendar so zaljučevali preiskavo in zadržavali našega brata v zaporu s prozornim namenom škodovati s tem našemu pokretu v Zagrebu. Ko je bil material izčrpan in bi moral osumljeni na svobodo, so iskali gradivo, ki bi jim služil kot sredstvo, da odstranijo za doledni čas iz naših vrst najnevarnejšega nasprotnika njihovega separatizma. Tako so skušali naprtiti krivdo Trboveljskih

dogodkov tudi br. Andelinoviću, katerega greh je obstojal v tem, da se je udeležil razvijanja prapora v Trbovljah. Te lopovščine Radića so na zunaj dosegle svoj namen, brat Berislav je bil za dogleden čas odstranjen, a prokleta se moti oni, ki misli, da zidovje ječe more zabraniti delo Orjunaša. Danes sta svobodna br. Marko in br. Berislav svobodno jima je dalo nepristransko sodišče. Naj si zapomnijo radičevići kot naši klerikalci, da isti ne izgube svobode nikdar več vsled njihovih denuncijacij. Naj si zapomnijo te izdajice, katerim je svetost zakona vedno na jeziku, ki pa nam vedoma očitajo, da ga ne spoštujemo, da se zakon ne bo nikdar več izrabljajal napram nam v njihove lopovske namene.

Brat Andelinović! Na poti, ki si jo zopet nastopil svobodno, v borbi za Nacijo Ti kliče naša Orjuna Zdravo!

Obsodba Fr. Radeščka.

Poročali smo že v eni zadnjih številok o obravnavi proti glasovitemu Seleuciologu g. Radeščku. Danes pa prinašamo obsodbo tega škofovega mameleka. Ta glas neodvisnega sodišča priča, da je tudi v Jugoslaviji še nekaj pravice in da se dobe še tudi zakoni, s katerimi je mogoče priti do živega samim, z vsemi žegni opremljenim urednikom »Slovenca«.

V imenu Njegovega Veličanstva Kralja!

Deželno sodišče v Ljubljani kot vzklicno sodišče je vsled naredb z dne 17. novembra 1924, s katero je bila določena vzklicna razprava, razpravljalo dne 5. decembra 1924 pod predsedstvom v. d. s. sv. Mladiča, v navzočnosti d. s. sv. Antloge, Keršiča in o. s. Kralja kot sodnikov in p. pr. Bizjaka kot zapisničarja, v prisotnosti zastopnika zasebnega obtožitelja dr. Klepca, obtoženca Franca Radeščka in zagovornika dr. Žitka noe dr. Natlačena o vzklicu, katerega je vložil obtoženec radi izreka o krivdi in kazni zoper nazsodbo okrajnega sodišča v Ljubljani z dne 3. septembra 1924 opr. št. U VII. 499/24-7, s katero je bil obtoženec Franc Radešček spoznan krivim prestopkom po § 491. k. z. storjenega s tem, da je dne 10. aprila letos v zbornici mestnega magistrata ljubljanskega na galeriji rekel: »Orjunaši so plačana pretepaška banda Pribičevića«, s tem pa je pripadnike društva »Orjuna« očitno in pred več ljudmi ne navajaje določenih dejstev dolžil zaničljivih lastnosti in jih izročeval javnemu zaničevanju, ter obsojen po § 493. k. z. z uporabo §§ 266. in 261. k. z. na 300 Din denarne kazni, v slučaju neizterljivosti na 6 dni zapore, po § 389. k. p. r. v povračilo stroškov kaz. postopanja in po taksem zakonu na plačilo 50 Din takse.

in po predlogu zagovornika, da se vzklicu ugodni in po predlogu za-

stopnika zas. obtožitelja, da se vzklic zavrne,

dne 5. decembra 1924 razsodilo tako:

Vzklic obtoženca Franca Radeščka zoper razsodbo okrajnega sodišča v Ljubljani z dne 3. sept. 1924 opr. št. U VII. 499/24-7 se zavrača, v kolikor gre zoper izrek o krivdi, z ozirom na razloge razsodbe prvega sodnika, kakor neutemeljen, v kolikor pa gre zoper izrek o kazni, kakor po §§ 283. in 464. št. 2 k. p. r. nedopusten.

Vzklicatelj se obsoja po § 390. k. p. r. v povračilo stroškov vzklicnega postopanja.

Razlogom prvega sodnika se dodaja, da je po imenju sodišča upravičen vsak član organizacije, ki je žaljena, nastopiti s tožbo, tem bolj upravičen v to tudi oblastni odbor, ki je članom nadrejen in po pravih poklican, da varuje njih interese. Dokaz resnice je nedopusten, ker ne gre krivde posameznih članov generalizirati na celo organizacijo.

Raztegnitev obtožbe na izraz »od bank plačana« šele na vzklicni instanci, je ne glede na to, da je dejanje že davno objektivno zastarano, nedopustna.

Sodba sama je pa tudi v toliko zanimiva, ker nas končno rešuje očitanja, s katerim so nas nasprotniki neprestano obkladali. Namreč očitanje nediscipline in posameznih izgredov poedinih naših članov. Sodišče je jasno in nepristransko pribilo, da je nedopustna praksa vseh onih sovražnikov Orjune, ki izrabljajo ekscese posameznikov na račun celote. Kajti »nedopustno je, generalizirati krivde posameznih članov na celo organizacijo.« Sicer pa se zavedajo baš klerikalci tega najbolj in se v svoji organizaciji precej radi otepavajo raznih izgredov in prestopkov posameznikov, posebno v kolarju s stereotipnim: »Ne glejte nas, ampak poslušajte nas!«

Splošna stavbena d. d. Tezno pri Mariboru.

Naš dopis je zadel v živo. V zadnjem dopisu navedena gospoda se je potuhnila in kaže na videz povsem kolegialno in lojalno lice. A nam ne pada na um, da bi mirovali. S krepkimi udarci hočemo pomagati rušiti laži-zgradbo neobhodnih tujezemskih strokovnjakov in stremeti za tem, da zasigurno eksistenco našim ljudem, preskrbimo, da se v podjetjih na naših tleh ščiti naše delavstvo. Rušeč razne ovire, stopamo krepko naprej.

Danes hočem v nadalje osvetliti socialni čut in odgovornost vodje tovarne »ing.« Menzi.

Nekemu ključavničarju je bila v poletju odpovedana služba z famoznim izgovorom, da je pomanjkanje posla. Ker je v službi podjetja zaposlen tudi njegov sin, je stanovanje v delavski hiši obdržal, sam pa dobil delo v neki tovarni na Kranjskem. Ko je nekoč posejil svojo obitelj, ga je g. Menzi nagovarjal, naj zopet nastopi službo pri tukajšnji tvrdki. Delavec je nato službo na Kranjskem odpovedal in ker ni mogel radi boleznih službe pri Splošni stavbeni takoj nastopiti, mu je g. Menzi izjavil, da ga več ne rabi. Boječ se, da ga vrže ravnatelj tovarne iz stanovanja, kot je to zagrozil, je ključavničar molčal. Molčati pa nočemo mi, ki se ne boji-

mo ne g. Menzija, pa tudi ne kakih njegovih vplivnih prijateljev! — Dalje, ako podjetje koga ne rabi, ga pošlje domov ter ga pokliče, ko je zopet kaj dela. V splošni brezposelnosti si nikdo ne more pomagati s sprejetjem druge službe, ampok pohlavno čaka, da se »Nj. milosti« poljubi, zopet poklicati na delo. Od česa naj siromak v dobi brezdelja živi, znaj bog in — g. ing. Menzi. — Tekom pomladi se je javilo več naših državljanov, ključavničarjev, katere pa se ni sprejelo, enega edinega avtogena, varilca pa toliko časa šikaniralo, da je zapustil posel in odšel. — Njegov namestnik se je pogodil za akordno plačo 25 Din, po končanem delu, se mu je ponudilo samo 24 Din. Ker s tem postopanjem ni bil povsem zadovoljen in je skušal uveljaviti svoje upravičene zahteve, je bil kratkoma odpuščen. In takih krivic je nebroj. Če bi jih hoteli vse natančno opisati in analizirati, bi napolnili vse kolone našega lista.

Za danes smo napisali nov list za črno knjigo Splošne stavbene, ki naj se zaveda, da veje pri nas na severu rezki nacionalni veter, ki jih bo kaj kmalu odpihal, in da jih v vsak kotiček in vsako kretnjo zasleduje bistro oko naše organizacije.

Političen pregled.

Volilno vrvenje v Jugoslaviji postaja od dne do dne živahnije in bolečeviteje. Stranke prirejajo na vseh koncilih in krajih shode, ki so pa dosedaj mirno potekali in ni prišlo nikjer do večjih incidentov. Najbolj se pa karakterizira volilna kampanja po razcepjenosti strank. Radičeva stranka se je razcepila na tri dele, pri S. K. S. in džemijetu se, pa že tudi kažejo znaki razkrajanja, tako da bo nastopilo še večje število strank in stranic kot pri zadnjih volitvah. H. R. S. S. obstoja sedaj iz treh frakcij: 1. Radičeva, republikanska in boljševisko pobarvana; 2. Skupina dr. Horvata in Jalžabetića. Kot je dosedaj znano, vztraja ta skupina še nadalje na programu H. R. S. S. Pridružilo se ji je 36 bivših poslancev in nad 200 krajevnih organizacij. Glavni vzrok secesije je ta, da se boje ob-

princu Arsenu, ki je težko bolan. Na povratku se ustavi tudi na Bledu.

Protiboljševiški blok je sklenjen na pritisk Francije in Anglije. K temu bloku ste pristopile tudi Jugoslavija in Rumunija. Bolgarski ministrski predsednik Cankov je tozadevno prišel v Beograd, kjer se je sestel s Pašićem in Ninčićem. Javnost ga je sprejela zelo hladno in je prišel v konflikt tudi z novinarji. Po končanih posvetovanjih se je odpeljal v Bukarešto, kjer se sestane z ministrom Duco. Opozicija je ostro nastopila proti temu bloku z argumenti, ki deloma držijo. In tudi javnost sama se ne navdušuje preveč za misel, da bi šli mi po kostanj v rusko žerjavico za interese francoskih in angleških kapitalistov.

Revolucija v Albaniji je imela popoln uspeh in je Ahmed beg Zogu gospodar položaja. Fan Noli je pobegnil v Italijo.

Medzavezniška kontrolna komisija v Nemčiji je odkrila v neki tovarni velikansko zalogo puškinih cevi. Velposlaniška konferenca je nato sklenila, da se izpraznitev Kölnske cone odgodi. Nemčija je vložila proti tej odločitvi protest, kar tudi Amerika odobrava. Najbrže pa ne bo imel uspeha, ker hočeta imeti Francija in Anglija na vsak način garancijo, da se Nemčija ne oborožuje.

Kriza fašizma v Italiji je na visku. Razkritja bivšega podtajnika v notranjem ministstvu Finzija in bivšega načelnika tiskovnega urada Rossija o delovanju fašistovske »Čeke«, so delovala kot bomba na javnost. Kompromitirani so skoro vsi voditelji, tako generalni tajnik stranke Ginuta, bivši poveljnik milice Del Bono in celo sam Mussolini. Mussolini je predložil zbornici nov volilni red in se bodo volitve vršila najbrže aprila pr. leta. Ker je sam tako kompromitiran, bo moral najbrže na pritisk krone podati ostavko. Za nasledstvo se že imenujeta dva moža; Salandra in stari lisjak Giolitti. Če res pride do take rešitve krize, si bo Italija globoko oddahnila, ker ji je moralni gnili in propali fašizem prinesel le ogromno škodo v vsakem oziru. Tudi za nas bo to velike važnosti, ker bomo z nefašistovsko Italijo preje prišli do sporazuma, kot pa z intrantskentinim fašizmom.

Dopisi.

Zagorje. Zadnje nedeljo, t. j. 21. decembra, smo izvedeli, da v Zagorju obstoja nekakšna »Slovenska republikanska stranka«, slovenska podružnica Radića. Silno smo bili radovedni, kdo so in kaj hočejo ti apostoli čovječanske slovenske republike. Že sedaj moramo povdariti, da je bila velika dvorana »republikanskega doma« pri Osredkarju nabito polna! Ne verjamemo ne temu ne onemu, ampak špas je pa le bil. Vemo dobro, da nam za gumi-jeve kroglice obljubljajo dobrine iz devete dežele. Naučili se nismo od njih pravzaprav ničesar — le videli smo, kako so se prali zamorci med seboj. Nekdaj vsi trije govorniki, (gospodje Prepeluh, Žorga in Čobal) socialisti, torej prijatelji, so že vedeli kje koga čevljev žuli. Izdajali so svoje počette na kaj negalanten način. Dobro vemo za počette omenjenih gospodov, ker so nam še v spominu časi medvojnih aprovizacij. Nič se zato ne čudimo, da je gospod Prepeluh predbacival gosp. Čobalu beli kruh l. 1917., ko ga ni bilo niti za težko bolne nikjer dobiti. Znati se mora, je baje dejal g. Čobal. Sicer Zagorjani dobro vemo, kako zna farbat g. Čobal, to pišemo le za druge socialiste. Prihodnjič vam pa še napišemo kako je g. Miha Čobal delal zakonski osnutek za bratovske skladnice. Sicer pa vzemite njegov socialen položaj in eva ali more on sploh biti socialist? Tudi znani gosp. Jakob Žorga, komunistični apostol, je slišal svojo lekcijo — oziroma jo dal tudi drugim. Njega pa Zagorje sploh najbolj pozna. Omenim vam le to, da ni mogel izpodbiti očitanje gosp. Prepeluha, da so komunistični voditelji v Beogradu plačani od režima in pa od ruske internacionale. Komunistično orientiran proletarijat spregleda že vendar enkrat. Sedaj pa preidimo k kolegu Radića — Prepeluhu. Zvedeli smo, da je on pravzaprav nekak skakač, ki je že povsod iskal mandata, a zaman. Sedaj pa pravi, da bo torej dobil le kaj

VESELO IN SREČNO NOVO LETO ŽELI VSEM CENJ.
NAROČNIKOM IN INSERENTOM
UREDNIŠTVO IN UPRAVA.

Našemu učiteljstvu.

Dalje časa že prejemamo od strani naših članov učiteljev ostre pritožbe proti sedanemu vodstvu UJU. Ker so baš učitelji naši najboljši člani in ker vidimo samo v tem stanju nositelje naše bodočnosti, je smatral Oblastni odbor potrebnim to stvar razčistiti.

Ne smatramo se upravičenim vmešavati se v interne zadeve vodstev strokovnih organizacij, dokler le te ne zavzamejo dimenzij, ki so škodljive naši nacionalni stvari.

Pritožbe pa, ki prihajajo na nas čez vodstvo UJU, so takega značaja, da smatramo za svojo dolžnost, jim ugoditi.

V ta namen smo sklenili, da bo priobčlil naš list vse upravičene pritožbe, ki jih danes odklanjajo drugi listi. Zato pozivamo vse naše člane učitelje, da takoj pošljejo svoje utemeljene in z dokazi podprte pritožbe na tajništvo Oblastnega odbora Orjune, Ljubljana.

PRIPRAVLJAJTE SE ZA
BEOGRAJSKI KONGRES!!

od Stipice. Bomo videli. V Zagorju mislim bo dobil potok Medija več kroglic kot pa omenjeni Prepeluh. O. Cobal ga je tako strašno pretipal, da skoraj ni mogel do sape. Izgledalo je, da si je za bodoče zasigural dva glasa od dveh navzočih žensk. Tretjega mu bo pa dal gosp. Osredkar, ki se itak sam na ničesar ne spozna. Torej g. Prepeluh, tri kroglice že imate. Korajža velja.

Ko smo šli s shoda, smo torej videli enkrat temeljito oprane delavske demagoge — politične veržnike — in pa enotnost republikanskih frakcij. Delavci komunisti spreglejte! Ali ne vidite, da ste zapeljani? Ali ne veste, da Vas je rodila slovenska mati? Ali ne veste, da je pomirilo za svobodo te zemlje na tisoče in tisoče idealistov? Veste, da je njih kri rodila heroje, proti katerim bo strašna borba. Premislite, da je tu zemlja kraljeviča Marka. Spreglejte ob 11. uri. Ker dvanaajsta se bliža. Srečna podonavna-balkanska federacija, še bolj pa srečna republika Slovenija, ki bo imela tako enotne in edine delavske demagoge.

Sv. Lenart v Slov. goricah. Človek je potrpežljiv, ampak gorje če je enkrat potrpljenja konec. Tudi mi zavedni Slovani v Sv. Lenartu smo potrpežljivi, ampak sedaj imamo dovolj. Človek se mora zgrazati, če ne sliši drugo, kakor samo nemškutarjenje. Da, gotovo nemško, to je bolj — nobel. V trgovinah se govori gotovo samo nemško, saj tudi gospod župan misli, da je lepše, ako reče »Guten Tag«. Če bi pa župan slovensko pozdravljaj, bi se lahko zameril pri »Feierwehnhauptmanu«.

Mi nacionalisti jim kličemo: Dosti je tega izzivanja. Pot v Cmurak ni dolga.

Kronika.

Trbovlje in »blagopokojni Fakin« še vedno ne puščata spati blagin »Slovenčevcem«. Ni jim dovolj, da so bili radi svojega črnega srca proti Orjuni in inž. Kranjcu obsojeni ter javno ožigosani kot podli denuncijantje, ampak vrtajo in gloda jo naprej Fakinove kosti. V zadnji božični številki so zopet pričeli z namigavanji. Opozarjamo pa že sedaj nato, da jih bomo parirali tako, da bo za lep čas brnel naš odgovor po maziljeni glavi g. Smodeja in njegovih komplicev. Sicer pa menda res velja za krepostne škofove urednike izrek Sv. pisma: »Resnično Vam povem, da pojdejo nečestnice in cestinarji pred Vami v nebeško kraljestvo.«

Velik ples v vseh prostorih »Narodnega doma« priredi naša organizacija v Mariboru v soboto dne 10. januarja 1925. Soditi po predpripravah, ki so v večini rokah in v polnem teku, bo to ena najlepših predstavnih zabav v Mariboru. Vstopnina 10 Din je v očigled ogromnih stroškov, ki jih ima organizacija, tako nizka, da ne bo manjkal noben zavedni mariborski Jugosloven. — Pozivamo tudi okoliške organizacije, da ta dan prilite k nam, da preživimo skupaj par veselih uric. Zdravo!

Duhovniško plače. Med drugimi akti volilne vlade je bila izdana tudi naredba o povišanju plač duhovnikom. Mi bi ne imeli proti temu ničesar. Vendar pa gledamo nekoliko skeptično na dobro voljo vlade, ki misli, da ji bo morda uspelo s par tisoč dinarji zapreti nikdar polna žrela rimskih žrečev. Kajti oni, ki bjejo danes po naši državi in ji strežejo po njenem življenju, niso in tudi ne bodo nikoli drugačni, kakor so bili v najbolj črno-žoltilih časih. Klerikalni duhovnik je bil sovražnik Jugoslavije, ko je še nastajala, rušil jo je kot kraljevi minister kraljevine SHS in rušil jo bo tudi v bodoče, pa najsi v katerihkoli že okolnostih.

NAZGANILO.

Pravkar se je osnoval pripravljalni odbor za ustanovitev kolesarskega in motociklističnega društva »Sava« s sedežem v Ljubljani.

Namen društva je gojiti in razširjati praktično kolesarski in moto-

ciklistični šport s skupnimi izleti, z dirkami, društvenimi shajališči, s prirejanjem veselic in gledališkimi predstavami.

Novo društvo bo delovalo za povzdigo kolesarskega sporta z različnimi sportnimi prireditvami, v prvi vrsti pa bo skrbelo za zboljšanje družabnega življenja z gojitvijo naših narodnih idealov.

Skupno bomo posejali prekrasne bisere majke Slave in vsa ljube-

zen do naše premile zemlje-domovine, se bo dostikrat razodevala v navdušenem petju, ki bo nenadoma privrelo iz globoko čutečih src zbranih slovenskih kolesarjev...

Skrbeli bomo, da bomo čimprej dobili dovoljenje, da bodo člani lahko posejali sedanjo kraljevino Italijo brez založitve kavcije, ki je sicer precej visoka in zvezana z zamudo časa in drugimi neprilikami.

Položnice za naročnino priložene!

**PORAVNAJTE IN OBNOVITE NAROČNINO!
PRIDOBITE NOVE NAROČNIKE!**

Naš pokret.

Mariborska oblast.

Orjun Maribor. Uradne ure tajništva so vsak ponedeljek in vsako sredo od 7. do 8. ure zvečer v tajništvu »Narodni doma«, III. nadstropje (vhod pri hišniku), kjer dobe člani vse informacije o organizacijskih zadevah. — **Komisar.**

Redni letni občni zbor Orjune Pragerske. V soboto 20. t. m. ob 20. uri se je vršil na Pragerskem redni letni občni zbor tankajšnje Orjune, katerega se je udeležil v imenu O. O. Maribor oblastni član brat dr. Irgolič in v imenu Mariborskega bataljona komandant brat Slavko Reja. Občni zbor je potekel v najlepšem redu in je izvolil nov odbor, ki daje garancije, da bo tudi ta naša organizacija v novem letu bolj agilna kakor pa je bila v starem.

Debatni večer Orjune Maribor. V svrhu pogovora o reorganizaciji Mestne Orjune Maribor je sklical komisar brat Zorko s sodelovanjem Oblastnega izvršnega odbora v četrtek 18. t. m. v »Narodni doma« anketu, na katero je povabil le ožje število članov. Razprave na anketi so bile zelo stvarne in je bilo podanih več lepih nasvetov, kako bi se dalo organizirati delo in kako bi se dvignilo zanimanje za pokret. Debate se je udeležilo lepo število povabljenih. Na občo željo se je ob koncu sklenilo, da se bodo taki debatni večeri vršili večkrat in se je prvi prihodnji določil takoj na ponedeljek 22. t. m. v istem lokalu. Na tem večeru je predsednik brat Radivoj Rehar razvil program dela v sekcijah, na kar se je razvila debata o vprašanju organiziranja tega dela. Debate se je udeležilo več navzočih bratov in končno so se poedinci javili, kakšno delo bi hoteli prevzeti. Okrog 10. ure je brat komisar zaključil ta drugi debatni večer in se bo delo nadaljevalo po praznikih.

Kraljev rojstni dan v Mariboru. Rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra I. mariborska Orjuna ni proslavila samostojno, slovesnega obreda v stolnici pa sta se kot deputanta udeležila brat predsednik Rehar in brat blagajnik Deleja v kroju, ki sta častitela tudi pri velikem županu.

Veliki ples Orjune Maribor. Mariborska Orjuna priredi v soboto

Ljubljanska oblast.

Mirna. Dne 28. t. m. se je vršil članski sestanek naše agilne organizacije Mirne. Mnogoštevilno članstvo je z zanimanjem sledilo izvajanjem brata delegata R. Prosenca. Sestanka so se udeležili tudi nekateri naši somišljeniki, ki so, uvidevši, da gotovi predsodki v Orjuni, ki jih širijo naši nasprotniki o nas, niso upravičeni, takoj vstopili v naše vrste. Po kratki debati, v katero so pridno posegali posamezni br. člani, je bil zaključen sestanek, ki je dokazal, da nam je teror, katerega je izvajal g. Korošec nad nekaterimi člani mestne Orjune Mirna, rodil najlepši sad. Vrste Mirnske Orjune so strnjene danes bolj kot kedaj poprej, prežete so samo z eno voljo: naprej do cilja.

dne 10. januarja 1925 svoj prvi veliki ples, ki se bo vršil v vseh prostorih »Narodnega doma«. Priprave za to prireditev so v polnem teku in bo, kakor izgleda, ena najlepših in najlepših v predpustni sezoni. Vsi prostori bodo lepo dekorirani in razsvetljeni in poskrbljeno bo za vse ugodnosti. Ker bo vstopnina 10 Din zelo nizka in bo čisti dobiček namenjen za zlet v Beograd maja 1925 o priliki velikega kongresa, ne sme izostati noben res naroden mariborski Jugosloven.

Slovenjgredec. V nedeljo, 14. t. m. so se zbrali člani naše mlade organizacije in njeni prijatelji v gostilni br. Ivana Kaca k prijateljskemu sestanku. Udeležba je bila zadovoljiva. Zbralo se je 35 nacionalistov iz Slovenjgradca, Smartna in Podgorja, pa še več bi jih bilo, da se ni vršila isto popoldne v Smartnem dramska predstava slovenjgraških diletantov.

Predsednik mestnega odbora br. Kaučič je pozdravil navzoče brate, pa tudi ostale zborovalce, ki jih je prignala k sestanku sila nacionalne ideje in ljubav do domovine. V idealnem govoru je nato očrtal zgodovino organizacije jugoslovenskih nacionalistov v občini naše mestne organizacije posebej. Podal je v kratkih, a vsebine polnih stankih smoter in sredstva organizacije jugoslovenskih nacionalistov ter povabil vse iskrene prijatelje nacionalne ideje v naš krog.

Nato je razdelil tajnik br. Sovre prijavnice onim, ki so to želeli. Pri tej priliki je povdarjal stroge predpise glede sprejemanja članov. Grajal je ravnanje onih Slovencev, ki sicer povdarjajo svoj nacionalizem, ne upajo pa ga potrditi s pristopom v organizacijo, češ, ne morem pristopiti, ker so tam včlanjeni tudi nepriljubljeni elementi, Nacionaliste, ki bi se hoteli včlaniti šele tedaj, ko bo organizacija že dograjena in popolna, je primerjal z onimi delavci, ki bi se javili k delu takrat, ko že zavirha na slemenu dograjene stavbe zastava.

Ko se je predstavil zborovalcem še naš blagajnik br. Keber, ki je apeliral na točnost pri izvrševanju članskih dolžnosti tudi z ozirom na plačevanje članarine, je brat predsednik zaključil zborovanje.

Po sestanku v Mirni se je vršil še sestanek v Bistrici, ki nam je jasno dokazal, da je tudi tam naša ideja globoko zasidrana ter informativen sestanek v Mokronogu.

Sestanek delegacij Oblastnega odbora Ljubljana in Maribor se je vršil v nedeljo, dne 28. decembra t. l. v Celju. Sestanka so se udeležili za Mariborsko oblast bratje predsednik Rehar, oblastni članik dr. Irgolič in načelnik tiskovne sekcije dr. Cazafura. Ljubljansko oblast pa sta zastopala brata predsednik inž. Kranjec in tajnik Verbič. Obravnavala so se vsa važna vprašanja tičočja se obeh Oblastnih odborov in dosegla se je v vseh točkah popolna harmonija in soglasnost.

Obenem je bila ustanovljena s tem tudi eksekutiva, ki bo imela v bodoče nalogo voditi v enotni fronti orjunaštvo Slovenije po potih ravne linije do končnega velikega cilja.

Rakek. Dne 21. decembra t. l. je imela tukajšnja organizacija jugoslovenskih nacionalistov svoj III. redni občni zbor, katerega sta se udeležila tudi br. Oblastni predsednik inž. Marko Kranjec in častni Oblastni članik br. Miha Čop.

Ob 20. uri otvoril br. Černe občni zbor ter poda poročilo predsednika, nakar so sledila poročila tajnika, blagajnika ter ostalih funkcionarjev.

Po končanih poročilih in po izrečenem absolutoriju je stari odbor predlagal novo listo, ki je bila enoglasno sprejeta.

Izvoljen je bil nov odbor s predsednikom br. Černetom, podpredsednikom br. Lešnjakom, tajnikom br. Završnikom in blagajnikom br. Hribarjem. Odbornikom so bili izvoljeni bratje Kuček, Arnež in Juvančič, namestniki bratje Pirc, Gruđen in Kunc iz Unca. Častni sod br. Košmelj, Zurlini in Černic. Revizorji br. Dekleva, Gornik in Vovk.

Po končanem občnem zboru je prevzel besedo br. Marko, ki je bil zelo prisrčno sprejet. Br. Marko nam je v kratkih, a jedrnatih besedah razložil stališče in delo Orjune pri bližajočih se volitvah. Dalje je razpravljajal tudi o Ekonomski Orjuni. H koncu se je novizvoljeni br. predsednik zahvalil članstvu na obilni udeležbi ter istega pozval k neustrašenemu in pridnemu delu. Nato se je razvila res bratska, neprisiljena zabava, kakoršne nas je navadil naš prvak Miha Čop, ki je uvidel danes pri občnem zboru, da je njegovo seme padlo na rodovitna tla in da Orjuna Rakek še živi v strah sovražnikom in čast Nacije.

Pozor pri sprejemanju novih članov! Jak in neustrašen razmah naše organizacije, ki marsikoga tudi v nam prijaznih krogih, navdaja z zavistjo, je prignal v naše vrste tudi ljud, kateri pač niso sledili kakemu notranjemu nacionalnemu nagibu, temveč skušajo potom organizacije doseči zaščito proti temu ali onemu. Dasi se radi potegnemo za pravice naših ljudi in smo se doslej to vedno tudi z uspehom storili, moramo povdariti, da nismo posredovavnica za službe ali borza dela, tudi nimamo v naših odborih ljudi, ki bi nudili brezplačno pravno pomoč. Posebej moramo opozoriti na to, ker mora biti prvi in glavni pogoj, ki privede koga med nas krepka nacionalna zavest, ne pa iskanje lastnih osebnih koristi, kot se to često dogaja!

Službene objave.

Organizacija Poljčane in Preserje pozivljamo, da dvignejo pri nas deponirani štampiljki.

Tajnik.

Brezposelne člane pošiljajo posamezne organizacije na naš Oblastni odbor, da bi jim preskrbel službe. Ker vlada, kakor v drugih predelih Jugoslavije, tudi v Sloveniji velika brezposelnost, je vsaka tozadevna intervencija od strani Oblastnega odbora povsem nemogoča in se s tem nalaga Oblastnemu odboru samo velike stroške in občutne izgube na času.

Vsem M. O. in pov. v mariborski oblasti se nalaga, da pri vplačilih potom čekovnega urada točno navedejo na položnici zakaj in v kakšen namen je bil znesek vplačan.

Važno radi evidence in pravilne vknjižbe, ter da se prepreči nepotrebno, povpraševanje in pisarjenje.

M. O. in pov., ki še niso ugodila zahtevanim točkam v okrožnici št. 196/24, naj to nemudoma in brezpogojno izvrše.

Oblastni blagajnik.

O B L E K E
NA
O B B R O K E
MESTNI TRG 5
O. B E R N A T O V I C

ČEŠKA INDUSTRIJALNA IN GOSPODARSKA BANKA

Telefon številka 104

Delniška glavica in rezerve okrog 290.000.000 — Kč.

podružnica v Ljubljani. Marijin trg št. 5.

Centrala v Pragi, na Příkopě 35.

67 podružnic v vseh večjih krajih Čehoslovaške republike

Brzojavni nastov: Indusbanka

Hranilne vloge na knjižice in tekoči račun 2,170.000.000 — Kč.

Sprejema vloge na knjižice in račune ter provaja vse bančne in borzne transakcije kar najkulantneje.

Književnost.

Umetniške razglednice naših jugoslovanskih »Velemož«. Umetniško založništvo »Ažbe« v Mariboru je izdalo drugo serijo (12 razglednic) jugoslovanskih Velemož. Druga serija vsebuje reprodukcije sledečih mož: Finžgar, Fr. Prešeren, Anton Foerster, Josip Stritar, Petar Zrinski, Ivan Gundulič, Krsto Frankopan, vojvoda R. Mišić, Jovan Popović, Ljubomir Nenadović, Branko Radičević, Dositej Obradović. Naročila se naj pošljejo na umetniško tiskarski zavod in založništvo »Ažbe« v Mariboru, Koroška cesta 39., Slovenija.

Predpisi za zaščito delavstva. V Ljubljani 1924. Založila Tiskovna zadruga. Str. 194. Cena s poštnino vred Din 36. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica št. 54.

Pripovedne slovenske narodne pesmi. Mladini izbral in priredil Pavel Piere. Z risbami okrasil Maksim Gaspari. Izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena v polplatno trdo vezani knjigi Din 28.

Euripides, Medeja. — Tragedija v petih dejanjih. Prevel dr. Fr. Bradač. — Založila Ig. Kleinmayr in Fed. Bamberg, d. z. o. z. v Ljubljani. Cena broširani knjigi Din 14.

»Ljubljanski Zvon« je došel v svoje 45. leto, v dobo, kakršne ne more beležiti za seboj danes noben jugoslovanski literarni list. Ob vslopu v novo leto, objublja ta resna in res mirno snujoča revija objavo gradiva, ki se odlikuje po svoji pestrosti in umetniški višini.

Filip Dom.: Kako so se vrage ženi ter druge legende in bajke. Iz češčine prevel Fr. Bradač. V Ljubljani 1924. Založila Tiskovna zadruga. Cena vezani knjigi Din 35, broš. Din 30, poštnina Din 1.50.

Srečno in veselo novo leto

želita vsem odjemalcem in obiskovalcem

Jakob in Malči Zalaznik
kavarna, slaščičarna in pekarna.

Modni salon M. Sedej-Strnad

Ljubljana, Prešernova ulica 3

želi vsem svojim odjemalcem

srečno in veselo Novo leto!

Novoletna darila

za deco in odrasle priporoča

M. TIČAR, LJUBLJANA

Selenburgova ulica št. 1. ---- Sv. Petra cesta št. 26.

ZA NOVO LETO

se priporoča

MODNI SALON

STUCHLY-MAŠKE

LJUBLJANA, Židovska ulica 3.

Največja izbira vseh vrst damskih klobukov.

ZA NOVO LETO

se priporoča

parna pekarna JEAN SCHREY

nasl.

Jakob Kavčič, Ljubljana

ki ima večkrat dnevno

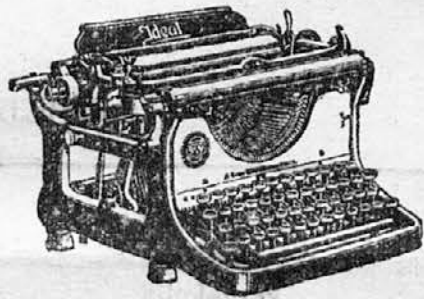
priznano najboljše sveže pecivo.

Telefon št. 158.

NE POZABITE,

da boste najboljše in najceneje oblečeni, ako si kupite obleko pri

DRAGO SCHWAB
LJUBLJANA.

„IDEAL“

najboljši, najmodernejši pisalni stroj sedanjosti.

THE REX Co., LJUBLJANA

Gradišče št. 10. ---- Telefon št. 268.

Specijalna trgovina vseh pisarniških potrebščin.

A. & E. Skabernè

LJUBLJANA

Mestni trg št. 10

UVOZ IN PRODAJA
MANUFAKTURNEGA
BLAGA.

Veselo in srečno Novo leto

vsem svojim cenjenim gostom!

KAVARNA IN BAR

„EMONA“

Jan in Kati Fiala.

Priporoča se

tiskarna, knjigovoznica in rastrirnica,
kartonažna tovarna, papirna industrija

Josip Krmpotič
VIR-DOMŽALE pri Ljubljani.

Posredovalna pisarna za naročila v Ljubljani
skladišče BALKAN, Dunajska cesta št. 33.

Telefon Interurban (Balkan) št. 11—13, 223, 366.

Naslov za pisma v Ljubljani: Poštni predal št. 165,
na Viru: pošta Dob pri Domžalah.

Brzjavni naslov: KRMPOTIČ, LJUBLJANA št. 165.

PODRUŽNICA TIVAT (BOKA KOTORSKA).

TRGOVSKA BANKA D. D. LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 4

V LASTNI STAVBI

Brzjavni:
TRGOVSKA

Kapital in rezerve Din 19.000.000.—

Telefon: 189
146, 458

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

PODRUŽNICE:

Maribor - Kamnik
Konjica - Novo mesto
Ptuj - Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

EKSPOZITURE:

Logatec
Prevalje

1925

SREČNO NOVO LETO

žele svojim cenj. odjemalcem, gostom, prijateljem in znancem:

1925

SLOGRAD

STAVBENA, GRADBENA
IN INDUSTRIJSKA D. D.

LJUBLJANA

IN STAVBENA VODSTVA:
Kranj, Tržič, Trbovlje, Sv. Peter.

Srečno in veselo novo leto vsem učencem in učenkam
JOVANKA IN SREČKO POTOČNIK
od Minist. za trg. in obrt konces. krojne
šole in razpošiljalnica krojev.

LJUBLJANA
Židovska 5

JOSIP REBEK

splošno ključavničarstvo

LJUBLJANA

Cankarjevo nabrežje št. 9

Vsem cenjenim obiskovalcem

KAVARNE „ZVEZDA“
RESTAVRACIJE IN VINSKE
KLETI

želiva prav srečno novo leto
FRAN IN ROZA KRAPEŠ

EMIL MORÉ

sodavičar

LJUBLJANA

Kette-Murnova cesta 11

M. DOLNIČAR

restavracija na gl. kol.

LJUBLJANA

RAVNATELJSTVO

ELITNI KINO MATICA

LJUBLJANA

DRAGO SCHWAB

modna trgovina

LJUBLJANA

UČITELJSKA
TISKARNA

LJUBLJANA

A. & E. SKABERNE

manufaktura

LJUBLJANA

JUGO-HAG

LJUBLJANA

F. BATJEL

tovarna dvokoles in otroških vozičkov

LJUBLJANA

PRISTOU & BRICELJ

črkoslikarstvo

LJUBLJANA

EKONOMSKA ORJUNA

LJUBLJANA
Gledališka ul. 8

THE REX CO

pisalni stroji

LJUBLJANA

M. TIČAR

trgovina s papirjem

LJUBLJANA

ING. DUKIČ IN DRUG

gradbeno podjetje

LJUBLJANA

MEDIC-ZANKL d. z o. z.

tvornica barv

LJUBLJANA-MEDVODE

SREČKO POTNIK
IN DRUG

sadni soki

LJUBLJANA

DR. ING.
MIROSLAV KASAL

LJUBLJANA

FRAN DERENDA & Cie.

konfekcija

LJUBLJANA

FRANC BAR

pisalni stroji

LJUBLJANA
Cankarjevo nabrežje 5

G. BESEDNIK IN DRUG

ortopedična trgovina

LJUBLJANA
Prešernova ul. 5

MARIJA GÖTZL

modni salon

LJUBLJANA
Kongresni trg 8

PETER ŠTEPIC

veletrgovina z vinom

LJUBLJANA-SP. ŠIŠKA

M. AMBROŽIČ IN DRUG

manufaktura na veliko

LJUBLJANA

O. BERNATOVIČ

LJUBLJANA

A. KUNC

konfekcija

LJUBLJANA

JAKOB KAVČIČ

parna pekarna

LJUBLJANA

LJUBLJANSKA
POSOJILNICA

Mestni trg
LJUBLJANA

KAVARNA CENTRAL
LOJZE STREHAR

MARIBOR

Vekoslav Gjurin
brivnica

Maribor
Jurčičeva ulica 9

Josip Stanjko
izdelovatelj luksuznih
in tovornih vozov

Maribor
Jugoslovanski trg 3

Josip Sulič
trgovina s čevlji in
usnjem

Maribor
Aleksandrova c. 30

Aleksander Klešič

Velika kavarna

Tel. št. 26

MARIBOR

Klub bar

Tel. št. 26

ALBERT VICEL
trgovec

Maribor
Glavni trg št. 5

A. LEGIŠA

modni atelje za gospode

LJUBLJANA

Gledališka ul. 8
Palača pokojniškega zavoda

ANTON JAKAC

čevlj. mojster

MARIBOR

Slovenska ul. 26

Srečno in veselo novo leto
želita

POVH & MEDIC

INDUSTRIJA PERILA

NOVO MESTO

vsem cenjenim odjemalcem ter se priporočata
nadaljni naklonjenosti.

Miroslav Kert-Girzej
trgovina z mešanim
blagom

Maribor
Slovenska ul. 16

M. ANTIČEVIČ

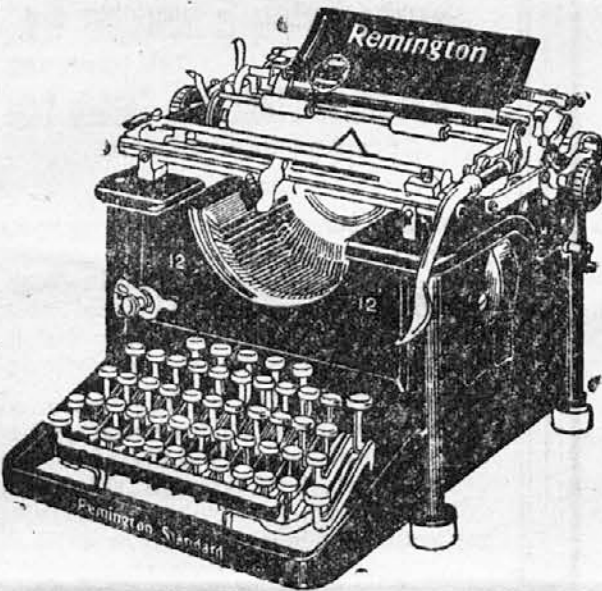
DOL. LOGATEC

RESTAVRACIJA
LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA

6

<p>KOLINSKA TOVARNA LJUBLJANA</p>	<p>NARODNA KAVARNA LJUBLJANA Gosposka ul.</p>	<p>FRKOVIČ I DRUG LJUBLJANA Kongresni trg</p>	<p>MILARNA IN SVEČARNA d. d. LJUBLJANA Gazela milo!</p>
<p>KAVARNA EVROPA TONEJC ANTON LJUBLJANA</p>	<p>PETER ŠTERK modna trgovina LJUBLJANA Stari trg</p>	<p>M. FRANZL SINOVI </p>	<p>PETRIČ H. premog in cement LJUBLJANA Gosposveška c. 16/L</p>
<p>ČEMAŽAR IN DRUG litografija LJUBLJANA cesta na Južno železnico</p>	<p>VELIČAN BEŠTER fotograf LJUBLJANA Aleksandrova cesta</p>	<p>Obilo sreče v novem letu Stavbeno in umetno mizarstvo A. ROJINA & KOMP. LJUBLJANA</p>	<p>Ed. Škopek urur Ljubljana Mestni trg</p> <p>Josip Vidmar tvornica dežnikov Ljubljana pred Škofijo</p> <p>„OLEUM“ d. z. o. z. Tel. št. 910 LJUBLJANA</p>

REMINGTON Novi model 12.

Kako sodijo merodajni faktorji:
Tvrška FRANC BAR LJUBLJANA.

Med pisalnimi stroji, nabavljenimi pri Vaši tvrdki, se v prvi vrsti odlikujejo „REMINGTON Mod. 12“. Stroji „REMINGTON Mod. 12“ tečejo lahko, gladko in brez ropota. Akoravno pišejo na njih v šoli začetniki vsak dan po 4 ure, ni bilo pritožbe. Pisalni stroji „REMINGTON Mod. 12“ se odlikujejo kot izvrstni pisalni stroji. Ravnateljstvo ta stroj toplo priporoča!

Ravnateljstvo Državne trgovske akademije v Ljubljani.
Dr. L. L. Böhm i. r.
V Ljubljani, dne 18. decembra 1924.

Izključno zastopstvo:
Franc Bar, pisalni stroji
LJUBLJANA, Cankarjevo nabrežje 5. Telefon št. 407.

VESELJE IN ZADOVOLJSTVO

sije z obraza vsake gospodinjice, ko vidi snežno-belo perilo. Z lahkoto in malo denarja doseže to, ako kupuje vedno le **milo GAZELA** katerega se dobi v vsaki trgovini!

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

je najmodernejše urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega.

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. — Ilustrirane knjige v eno-ali večbarvnem tisku. — Brošure in knjige v malih in tudi največjih nakladah. — Casopise, revije in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.

Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne šole in srednje šole. Risanke, dnevniki in beležnice.

JUHAN

se dobi v vseh specerijskih prodajalnah

STROJI za obdelovanje lesa.
ZVONOVI. TURBINE.

Transmisije in železne konstrukcije. Želvo- in kovinski-ama. Opijskega potrebščine. Seralike. - Amature.

Strojne tovarne in livarne d. d.
LJUBLJANA, Dunajska cesta 35.

VESELO IN SREČNO
NOVO LETO

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem in se priporoča v nadaljno naklonjenost

PIVOVARNA UNION
LJUBLJANA.

PODPISANA TVRDKA PRIPOROČA:
SADNE SOKE: malinovec, citronado in sadni grog (punč).

AROME ZA NEALKOHOLNE PIJACE: limonova, jabolčna, jagodova, malinova, mandljeva, marelična, nektar, oranžna, rožna, mešana arome (tutti frutti), Vanile, Waldmeister.

ESENCE ZA ALKOHOLNE PIJACE: Rum-esence različne vrste, konjak, hrušov, češnjev, kava, kumnova, oranžna, pelinkovac sadjev, tropinov, brinjev, drožni itd.

SADNE ETERE v raznih koncentracijah.
NAVODILA NA ZAHTEVO NA RAZPOLAGO.

SREČKO POTNIK IN DRUG
parna destilacija esenc itd. LJUBLJANA, Metelkova ul. 13.

Sramotni oder.

Eisengrosshandlung D. Rakusch, Cilli, Steiermark, Zweigniederlassung in Laibach, Vodnikplatz 5. Cilli, am.....

Dvoglavni avstrijski orel

Alleinverkauf der Zinkbleche des K. K. Zinkwalzwerkes in Cilli für den Süden der Oe. U. Monarchie. K. K. Pulver-Gros-Verschleiss. Drahtanschriften: Rakusch, Cilli Fernsprecher Nr. 11. Postsparkassenkonti: Oesterr. No. 6-061 Ungar. No. 620.

Rechnung für.....

Infolge Ihres Auftrages.....

An Verzugszinsen berechnen wir bankmässige Zinsen, mindestens aber.....%

Zahlbar bei Rechnungserhalt!

Če bi danes šel kdo tja protestirati, zakaj da mu pošiljajo take račune, bi se gotovo izgovarjali na pomoto. Kriv je vedno uslužbenec, ki baje naredi proti volji šefa, ali pa so »slučajno« pošle slovenske tiskovine, in razni takšni izgovori. Tvrška Rakusch še danes nima, v šestih letih po osvobojenju, slovenskega knjigovodstva, dasi je to oblastveno predpisano. Pa kaj se menijo Nemci in nemškutarji za predpise. Predpisi in zakoni se izdajo, pa kaj ko se oblast potem več ne zanima, ali se vse to izpolnjuje ali ne. Naj nemškutarji še toliko kričijo o svoji lojalnosti napram naši državi, ko je pa to le maska, za katero se skriva njihova pasivna resistenca, katero uprizarjajo napram našim zakonom, ki količkaj dišijo po nacionalizmu oziroma osvoboditvi narodne men-

talitete starih navad, ko je le to imponiralo, kar je bilo nemško in vih-telo svojo knuto nad nami. Firma Rakusch je danes gnezdo nemškutarije in razven par malih izjem čuti danes tam vse nemško. Pozivamo državno oblast naj se enkrat sama prepriča, pa bo videla, da je resnica. Zdi se nam pa, da tvrška Rakusch ni edina, ki vodi še danes proti zakonom knjige v nemškem jeziku. Prepričani smo, da bi ne bilo niti ene slovenske črke, bodisi pisane, bodisi tiskane, ako bi bila zmagala stara Avstrija. Poglejmo Italijane, kako so rigorozni v izvrševanju predpisov. Za vsako malenkost globa in zapor, ali pa odtegnitev koncesije. Tako bomo tudi morali začeti postopati pri nas, sicer bodo mislili nemškutarji, da smo same šleve, ki sicer izdajamo zakone in predpise, nimamo pa korajže jih izvršiti.

Konsekventno še vedno dopisuje in korespondira nemško ptujka firma Alice Gabrič, prej Reinhardt, trgovina z jajci. Zahtevamo, da ta trgovina z jajci takoj preneha s tem švabskim korespondiranjem in nastavi slovensčine zmožnega in veččega uradnika!

Anton Krisper izdaja še vedno delavstvu nemške tiskovine. Izgovarjanje na kako znatno zalogo takih tiskovin še izza časa Avstrije, je čisto neumestno in graje vredno, ker se s takimi tiskovinami ruši že itak ne prevelika vera delavstva v moč države.

Priporočamo slavno firmo Anton Primožič, Spitzen und Façon Erzeugung, Sairach — Krain. Opozorjamo pa jo, da ji bomo tudi mi prisiljeni ji umeriti malo bolj »jugoslovensko fačono«, ako ne bo tega sama storila

Priporočamo! Jos. Bahovec, jun. Laibach — Drucksache. Tako se glase kuverte te priznane klerikalne firme, ki pa so ji dobri jugoslovenski dinarji.

ZRNA.

Dober tek. Kralj Velike Italije in Veliki mojster črnosrajčnikov sta priredila zadnje dni večerjo v počast našemu ministru zunanjih zadev in njegovemu spremstvu.

Na večerji se je reševalo vprašanje Reke.

V Ljubljani pa so se pripravljali, da bi zaigrali po rimski kulturi hrepenečim »barbarskim pastirjem« eno izmed delc vsem nacionalistom »jugoslovensko dobro poznane« d'Annunzijevega komplica Sunbenelija.

ZIMSKE SUKNJE

v vseh modernih oblikah iz češkega in angleškega blaga, priporoča po jako zmernih cenah

A. KUNC, LJUBLJANA
Gosposka ulica šte. 7.

Popolnoma varno naložite denar v Ljubljansko posojilnico

V LJUBLJANI, Mestni trg šte. 6
ker ima že nad
10,000.000 Din jamstvene glavnice.
Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje
na najugodnejše.

Stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. Sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev. Posojila daje le proti polni varnosti na vknjižbo in proti poroštvo.

PRODA SE

1krat oblečen
Orjunaški KROJ
proti takojšnjemu plačilu
Din 600'--.
Interesenti naj se zglase v
upravi lista.

Ne straši se pomagati organizaciji, ki je potrebna narodu, tudi če so njeni nasprotniki še tako številni!

Novi ameriški predsednik Coolidge.

MERAKL

barve, mastila, lake,
kit, klej, emalje, čopiče in zajamčeno

čisti firnež

najboljše vrste nudl
tovarna

Medic-Zankl

d. z o. z.

Maribor Ljubljana Novisad
podružnica. centrala. skladišče.

Tovarne:
LJUBLJANA-MEDVODE

Stroški pri uporabi bencina I

Vozi brez bencina!

Adaptiraj svoj avto, traktor
ali stabilni motor s patent.
HAG - generatorjem!

Vozi z ogljem!

Prospekte in reference daje:

JUGO-HAG

LJUBLJANA, Bohoričeva ulica št. 24.

Telefon šte. 560.

Stroški pri uporabi oglja I

IVAN ZAKOTNIK

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Dunajska c. 46. Tel. 379

Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostreža za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledence, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga. Tovarna furnirja.

SLOGRAD

Slovenska gradbena in industrijska d. d.

Tel. inter. 180. Tel. inter. 180.

Tehnična pisarna LJUBLJANA, Spodnja Šiška,
Frankopanska ulica 151.

Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne industrijske zgradbe, betonske in železobetonske konstrukcije, vse vrste vodnih naprav na podlagi 25 letnih izkušenj. Specialiteta: železobetonske cevi za vodne naprave in vodovod. Zastopa: Patent Dr. inž. Emperger-a za izvrševanje konstrukcij iz armiranega betona z litoželeznimi vložki za visoke tlačne napetosti (kakor pri skladiščih, „silo“-mostovih in podobno). Izdeluje: vse vrste tehničnih projektov in statičnih proračunov. Parna žaga.

Primerna darila za novo leto!

Mladinske knjige.

Anatole le Braz - F. B.: *Islandska velika noč in druge povesti*. Vez. Din. 30.--
Baukart: *Marko Senjanin, slovenski Robinzon*. Vez. Din. 12.--
Dimnik: *Kralj Peter I.* Vez. Din. 20.--
Dimnik: *Kralj Aleksander I.* Vez. Din. 40.--
Erjavec Fran.: *Afriške narodne pripovedke*. Vez. Din. 28.--
Erjavec: *Kitajske narodne pripovedke*. Vez. Din. 26.--
Erjavec: *Srbska narodne pripovedke*. Vez. Din. 24.--
Erjavec-Flore: *Fran Erjavec, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din. 52.--
Erjavec-Flore: *Fran Levstik, izbrani spisi za mladino*. Broš. Din. 18, vez. Din. 28.--
Erjavec-Flore: *Mattja Valjavec, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din. 40.--
Erjavec-Flore: *Jostp Stritar, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din. 60.--
Erjavec-Flore: *Simon Jenko, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din. 28.--
Erjavec-Flore: *A. M. Stomšek, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din. 56.--
Erjavec-Flore: *J. Kersnik, izbrani spisi za mladino*. Vez. Din. 60.--
Ewald-Holeček: *Mati narava pripoveduje*. Vez. Din. 32.--
Ewald-Holeček: *Tiho jezero in druge povesti*. Vez. Din. 26.--
Flore: *Babica pripoveduje*. Vez. Din. 12.--
Flore: *Slike iz živalstva*. Din. 24.--
Flore: *Pripovedne slovenske narodne pesmi*. Vez. Din. 28.--
Gangl: *Zbrani spisi II., V. in VI. zv. vez. Din. 10.--, eleg. vez. Din. 12.--, VII. zv. vez. Din. 18.--, eleg. vez. Din. 20.--* (Ostali zvezki so v II. natisku.)
Gaspari T. in Košar P.: *Sijaj, sijaj, solni čedel* (Zbirka koroskih popevk). Din. 8.--
Karafiat Jan. Dr. Bradač: *Kresničice*. Cena trdo vezani knjigi Din. 20.--
Komanova Manica: *Narodne pravljice in legende*. Din. 18.--
Korban: *Vitolova železnica*. Vez. Din. 16.--
Kosem: *Ej prijateljčki*. Vez. Din. 16.--

Lah: *Češke pravljice*. Vez. Din. 15.--
Mišjakov Julček: *Zbrani spisi, VI. zvezek* (Drugi zvezki so razprodani.) Vez. D. 10
Möderndorfer Vinko: *Narodne pripovedke iz Meziške doline*. Elegantno vezana Din. 28.--
Račič B.: *Belokranjske otroške pesmi*. Vez. Din. 8.--
Rape: *Mladini II., III., IV., V., VI. zvezek*. Vez. Din. 10.--, eleg. vez. Din. 12.--, VII. zvezek Din. 12.--, VIII. zvezek Din. 15.--
Rape: *Tisoč in ena noč*. Vez. Din. 28.--, Ribičič. *Vsem dobrim*. Vez. Din. 10.--
V. Riha-Karel Pribil: *Povest o svatbi Kralja Jana*. Vez. Din. 16.--
Robida: *Da ste mi zdravi, dragi otroci!* Broš. Din. 3.--
Šilih: *Nekoč je bilo jezero*. Vez. Din. 28.--
Tille-Pribil: *V kraljestvu sanj*. Broš. Din. 8.--
Trošt: *Moja setev*. I. in II. a Din. 10.--
Zbašnjik: *Drobne pesmi*. Vez. Din. 10.--
Waštetova: *Mejasi, povest iz davnih dni*. Vez. Din. 25.--

Leposlovne knjige.

Carli-Lukovič: *Joža Lorenčič: Zadnji dnevi v Ogleju*. Vez. Din. 28.--, broš. Din. 22.--
Gangl: *Hell rojakt*. Broš. Din. 15.--, vez. Din. 18.--
Gangl: *Moje obzorje*. Broš. Din. 15, vez. Din. 18.--
Golar Florijan: *Kmečke povesti*. Cena Din. 28.--
Golar Cvetko: *Pastirjeva nevesta*. Cena Din. 24.--
Jelenc: *1914-1918, spomini jugoslovenskega dobrovoljca*. Vez. Din. 30.--
Matičič: *Na krvavih poljanah*. Vez. Din. 42.--
Pavlič Rado: *Ljubezen in sovraštvo*. V. platno vez. Din. 92.--
Pugelj Milan: *Zakonci*. Drugi natis. Vez. Din. 24.--
Rabindranat Tagore - Gradnik: *Gitanđžali*. Trdo vezana Din. 28.-- V. platno vez. Din. 32.--
Rape: *Tisoč in ena noč*. I. zv. Vez. Din. 50.--, Zorec Ivan: *Pomenki*. Din. 11.--

Dramatika.

Beneli Sem - Gradnik: *Okrutna šala*. Broš. Din. 28.--
Gangl: *Dolina solz*. Broš. Din. 6.--, vez. Din. 8.--
Gangl: *Sfinga*. Vez. Din. 16.--
Gangl: *Sin*. Drugi natis. Vez. Din. 24.--
Kosem Zv.: *Morje*. Din. 16.--
Maeterlinck-Bernot: *Modra ptica*. Broširan Din. 16.--

Šolski oder.

Gregorič-Stepančičeva: *Otroški oder*. (Za otroške vrtnice, zabavišča in nižjo stopnjo osn. šol.) Broš. Din. 8.--, vez. Din. 12.--
Korban J.: *Povodni mož, igrice za mladino*. Fr. L.: *Božična pravljica, otroška igra v treh slikah*. Obe v I. zvezku. Din. 6.--, Glasbeni del k I. zvezku »Sol. odra« 4 Din.
Laž dr. I.: *Miklavž prihaja*. Trije prizori. Cena Din. 6.--. Glasbeni del posbe Din. 4.--
Tiran E.: *Čudežne gosli*. Pripovedka s plesom in petjem v 3 dejanjih. Uglasbil C. Pregelj. Medved: *Vino ali voda*. Dramatičen nastop. Obe v 2. zvezku. Cena Din. 6.--

Poučne in znanstvene knjige.

Brežnik prof. dr. Pavel V.: *Francosko-slovensko-nemška konverzacija*. V. platno vez. žepna knjiga Din. 35.--
Bele Ivo: *Sadjarstvo*. Din. 85.--
Bužar: *Slovenski metaljar*. Broš. Din. 12.--
Kunaver: *Na planini*. Vez. Din. 30.--
Kunaver: *Kraški svet in njegova pojava*. Vez. Din. 46.--
Mencej: *Kratka srbska gramatika in čitanka*. Broš. Din. 5.--
Ramovš Fran.: *Historična gramatika slovenskega jezika*. Broš. Din. 260.--
Tejkal Ivo: *Matematične tabele*. V. platno vezana žepna knjiga Din. 66.--
Veber: *Etika*. Din. 120.--

Pesmarice in muzikalije.

Adamič: *Mladinske pesmi*, enoglasni zbori in samospevi s spremljevanjem klavirja. Din. 50.--
Marolt: *»Bože pravde«* in *»Lepa naša domovina«*. Din. 150.--
Marolt: *Narodne himne in druge doma rodne pesmi*. Din. 3.--
Zirovnik: *Narodne pesmi I., II. in III. zv.* a Din. 3.--

Druge knjige.

Stalež (imenik) *kolstva in učiteljstva v Sloveniji 1923*. Broš. Din. 42.--
Pink: *Zbirka naredb in odredb za osnovne in meščanske šole ter učiteljska v Sloveniji*. I. zvezek (od prevrata do konca I. 1920.) broš. Din. 10.--, II. zvezek (za I. 1921.) broš. Din. 14.--, III. zvezek (za I. 1922.) broš. Din. 15.--; IV. zvezek broš. Din. 28.--

Slike.

Sič: *I. Kmečka soba na Gorenjskem*.
Sič: *II. Kmečka hiša na Gorenjskem*.
30.3 x 90.5 cm. Slika a Din. 30.--
Stenske table k Widrovci Proi štanki. Table imajo na obeh straneh nalepljeno čtivo. 13. tabel. Cena Din. 220.--
Santel šaša: *Serijska razglednica Stara Ljubljana*. Din. 10.--

Galerija naših mož.

1. Trubar	8. Gregorič
2. Vodnik	9. Aškrc
3. Slomšek	10. Tavčar
4. Prešeren	11. Levce
5. Levstik	12. Erjavec
6. Stritar	13. Jenko
7. Jurčič	14. Cankar
15. Gangl	

61.5 x 47.5 cm. Slika a Din. 10.--

ČERKOVNI RAČUN ŠTEV. 10761

TELEFON ŠTEV. 312.

VSE KNJIGE, KAKOR TUDI KNJIGE DRUGIH ZALOŽB SE DOBE V

KNJIGARNI UČITELJSKE TISKARNE V LJUBLJANI

FRANČIŠKANSKA ULICA ŠTEV. 6 IN V PODRUŽNICI KNJIGARNE, SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 2.

Oglasi v "ORJUNI"
imajo
najboljši uspeh.

SVOLIK SVOLIMI!

Znižane cene za otroške vozčke. Novi modeli. Poslužite se izdelkov domače tovarne, otroških vozčkov in dvokoles. TRIBUNA F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta šte. 4.

Istotam se dobijo po nižjani ceni nova dvokolesa, mali pomožni motorčki, širani stroji in pnevmatika ter se sprejemajo v polno popravilo za emaliranje in ponikanje dvokolesa, otroški vozički, širani in razni drugi stroji. Prodaja se tudi na obroke. Ceniki franco.